

ZWIĄZEK BANKÓW POLSKICH

Business Centre
Club

Związek
Rzemiosła
Polskiego

Warszawa, 15 kwietnia 2021 r.

Rekomendacje Rady Przedsiębiorczości w sprawie tworzenia warunków dla polskich przedsiębiorstw w drodze do Gospodarki 4.0.

Od czasów trzeciej rewolucji przemysłowej, której zawdzięczamy takie zdobycze cywilizacji, jak komputery i sieć internetową, dobrem szczególnym stały się informacja i dane. Umiejętność ich efektywnego przetwarzania zaczęła stanowić o przewadze konkurencyjnej przedsiębiorstw. Procesy te, składające się na transformację cyfrową, którą niesie ze sobą tzw. czwarta rewolucja, nie dotyczą jednak już tylko przemysłu, stąd określa się je terminem „Gospodarki 4.0”.

Nie ulega wątpliwości, że uczestnictwo przedsiębiorstw sektora publicznego i prywatnego w tej transformacji nie stanowi wyboru, tylko konieczność. W sposób szczególny tezę tę potwierdziła pandemia COVID-19, która pokazała, że sprawna technologia przechowywania i przetwarzania danych stanowi klucz do przetrwania, a często nawet wzrostu przedsiębiorstwa. Procesy transformacji cyfrowej przenikają całą gospodarkę, a do jej efektywnego przeprowadzania konieczna staje się edukacja cyfrowa całego społeczeństwa.

Rada Przedsiębiorczości dostrzega konieczność podjęcia odpowiednich działań w celu wsparcia procesów transformacyjnych. W Rekomendacjach sformułowano najważniejsze aspekty w zakresie tematu Gospodarki 4.0, których uwzględnienie umożliwi ich efektywną realizację.

I. Główne bariery i wyzwania w zakresie cyfryzacji

Kluczowym wyzwaniem w zakresie cyfryzacji pozostaje budowa kompetencji cyfrowych. Jest to spowodowane utrzymującą się wciąż u części Polaków niechęcią do podejmowania aktywności w tym zakresie, jak i brakiem dostępu do infrastruktury – komputerów i Internetu. Wprawdzie pewne pozytywne zmiany w zakresie postaw zostały wymuszone przez pandemię, niemniej nadal gdy część świata rozwija kompetencje i technologie w obszarach datafikacji oraz usieciowienia różnych sfer życia, pozostała nie dysponuje nawet dostępem do Internetu. Należałoby podjąć w tym zakresie

natychmiastowe działania, bowiem to powszechny dostęp zadecyduje o funkcjonowaniu społeczeństwa i gospodarki polskiej w przyszłości.

Odpowiedzią na sceptycyzm wobec adaptacji nowoczesnych rozwiązań technologicznych powinna być szeroko zakrojona edukacja cyfrowa, przekonująca o znaczeniu włączenia cyfrowego. Mówiąc o edukacji, należy myśleć przede wszystkim o kadrze, która będzie w stanie na dużą skalę popularyzować wiedzę z tego obszaru. Obecnie wykwalifikowane osoby zajmują często stanowiska w sektorze prywatnym, nie poszerzają natomiast zasobów kadry naukowej na uczelniach w Polsce. W celu odmiany tej tendencji należałoby, przy istotnym udziale instytucji rządowych odpowiedzialnych za szkolnictwo wyższe, zapewnić naukowcom odpowiednie wynagrodzenie i warunki pracy, które przekonałyby najbardziej utalentowane osoby do dzielenia się swoją wiedzą.

Kluczowym wyzwaniem dla Gospodarki 4.0 pozostaje rozwój ekosystemu edukacji dostosowanego do potrzeb cyfryzującego się rynku pracy i nowych wyzwań społecznych. Edukacja powinna się koncentrować na rozwijaniu nie tylko umiejętności technicznych i cyfrowych, ale także takich jak: krytyczne myślenie, kreatywność i współpraca, które stanowią jednocześnie siłę napędową transformacji i są instrumentami w powstrzymaniu negatywnych społecznych, ekonomicznych i politycznych konsekwencji rozwoju technologicznego. Konieczne jest kształcenie kadr, zarówno w obszarze nauk technicznych, ekonomicznych, jak i społecznych. W świetle zidentyfikowanych potrzeb kształcenia kadr dla Gospodarki 4.0. warto pomyśleć o niekonwencjonalnych formach nauczania opartych na nauczaniu hybrydowym oraz połączeniu sił i kompetencji z różnych polskich politechnik i uniwersytetów.

Należy wykorzystać zaufanie względem technologii zbudowane w okresie pandemii, pamiętając przy tym o zapewnieniu bezpieczeństwa oraz prywatności – w centrum zmian powinien być człowiek, a rozwiązania powinny być intuicyjne i przyjazne użytkownikom, bez względu na wiek. Podczas transformacji cyfrowej wielka odpowiedzialność spoczywa na liderach, przez których należy rozumieć kadrę zarządzającą w przedsiębiorstwach, a także osoby zawodowo zajmujące się procesami cyfryzacyjnymi.

Ogromną wagę powinno się przywiązywać do powszechnego kształcenia w obszarze kompetencji cyfrowych poprzez szeroką akcję edukacyjną, niwelującą społeczne obawy przed nowościami w tym zakresie. Potencjalnych użytkowników technologii należy również przekonywać, że dzięki zaufaniu nowym technologiom (*Digital Trust*) mogą pewne czynności dokonać sprawniej, zgodnie z ideą zrównoważonego rozwoju. Idea ta powinna być także realizowana poprzez wykorzystanie nowoczesnych rozwiązań do ochrony środowiska i wsparcia dekarbonizacji. Cyfrowe procesy projektowania, planowania i wytwarzania zdecydowanie ułatwiają bowiem zmniejszenie ilości odpadów, co wpływa na pozycję konkurencyjną przedsiębiorstwa na rynku jako przyjaznego środowisku. Powinno się zaangażować większe środki państwowe we wspomaganie przedsiębiorstw z zielonym portfelem inwestycyjnym, poszukujących innowacyjnych rozwiązań poprawiających efektywność energetyczną czy ponowne użycie surowców.

Bardzo ważną kwestią pozostaje zaktywizowanie małych i średnich przedsiębiorstw w procesach cyfryzacji, których niedostateczne zaangażowanie może przynieść negatywne skutki, zatrudnienie znajdując w nich bowiem szerokie rzesze Polaków. Mnogość sfer, jakich dotyczy konieczność dokonywania transformacji cyfrowej oraz ich wpływ na pozycję międzynarodową Polski skłaniają do podjęcia skonsolidowanego myślenia o Gospodarce 4.0. Nie chodzi jedynie o przyjmowanie biernej pozycji adresata rozwiązań technologicznych, a o nacisk na kreatywne myślenie w zakresie szerzenia nowoczesnych koncepcji cyfrowych w środowisku życia i pracy każdego obywatela.

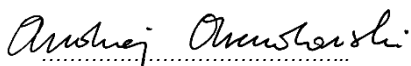
II. Zalecenia w kierunku efektywnych przekształceń

Niezależnie od ww. obszarów, należy wskazać również kilka innych postulatów, które mogą znacząco wpłynąć na efektywne przeprowadzenie procesu transformacji cyfrowej. Przede wszystkim zaleca się podejmowanie współpracy z innymi państwami w celu zbudowania koalicji na rzecz szerzenia cyfryzacji. Odnosi się to także do poszukiwania rozwiązań w zakresie budowania relacji z tzw. BigTech'ami i innymi platformami cyfrowymi, których dominacja na rynku wzrosła niekontrolowanie.

Pomocnym w procesie transformacji byłoby stworzenie jednolitych standardów w szerzeniu cyfryzacji w przedsiębiorstwach, z uwzględnieniem ograniczonych możliwości finansowych małych podmiotów. Rada Przedsiębiorczości rekomenduje także pilne wdrożenie ulgi na robotyzację, wspomagającej ideę Gospodarki 4.0, a przy tym wspierającej unowocześnianie przemysłu w oparciu o inteligentne roboty oraz systemy nowoczesnego sterowania.

Po stronie instytucji państwowych pozostaje podejmowanie inicjatyw w zakresie organizacji otwartych szkoleń dotyczących budowania kompetencji cyfrowych oraz wsparcia biznesu, w tym sformułowanie elementarza cyfryzacji, a także zasad funkcjonowania zwinnych organizacji. Cyfrowa transformacja nie powinna polegać jedynie na jednostkowym myśleniu o wdrażaniu poszczególnych usprawnień, a być złożonym procesem głęboko wpisanym w kulturę organizacji, uwzględniającym punkty widzenia zespołów odpowiedzialnych za różne obszary. Przedsiębiorstwa będą miały szansę budowania swoich przewag w globalnej gospodarce tylko wtedy, gdy rozwój wykorzystania technologii będzie przebiegał w sposób etyczny, skoncentrowany na korzyściach dla użytkownika, obywatela i konsumenta. Nie należy także zapominać o bezwzględnej potrzebie prowadzenia transformacji cyfrowej także w obszarze administracji państwowej.

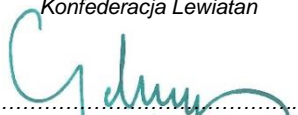
Zastosowanie się do ww. zaleceń w kierunku efektywnych przekształceń oraz podjęcie próby zwalczania barier stojących na przeszkodzie w budowie cyfrowego społeczeństwa pozwolą stawić czoła największym wyzwaniom w zakresie transformacji cyfrowej i Gospodarki 4.0.

Andrzej Arendarski
Krajowa Izba Gospodarcza

Maciej Witucki
Konfederacja Lewiatan

Marek Goliszewski
Związek Pracodawców
Business Centre Club

Marek Kowalski
Federacja Przedsiębiorców Polskich

Wojciech Kostrzewa
Polska Rada Biznesu

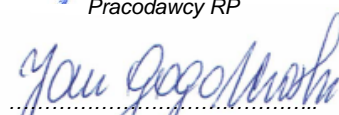
Krzysztof Pletraszkiewicz
Związek Banków Polskich

Jolanta Jaworska
Związek Liderów Sektora Usług
Biznesowych

Andrzej Malinowski
Pracodawcy RP

Jan Gogolewski
Związek Rzemiosła Polskiego